

BESLUIT

Besluit van de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit als bedoeld in artikel 37, eerste lid, van de Mededingingswet.

Zaaknummer 1235 / NUON - Regev

I. MELDING

1. Op 4 februari 1999 heeft de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit een melding ontvangen van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 34 van de Mededingingswet. Hierin is medegedeeld dat NV NUON Energie-Onderneming voor Gelderland, Friesland en Flevoland voornemens is uitsluitende zeggenschap te verwerven in NV Regionaal Energiebedrijf Gooi en Vechtstreek.

2. Van de melding is mededeling gedaan in Staatscourant 27 van 9 februari 1999. Naar aanleiding van de mededeling in de Staatscourant zijn geen zienswijzen van derden naar voren gebracht. Ambtshalve zijn vragen gesteld aan verschillende marktpartijen.

II. PARTIJEN

3. NV NUON Energie-Onderneming voor Gelderland, Friesland en Flevoland is een naamloze vennootschap en heeft als belangrijkste aandeelhouders de provincies. Zij staat aan het hoofd van de NUON-groep (hierna: NUON) en houdt zich primair bezig met het transport en de levering van elektriciteit, gas en warmte in delen van Friesland, Flevoland en Gelderland. Voorts houdt NUON zich bezig met de productie, distributie en levering van water in Zuid-Gelderland en de Veluwe, en de ontwikkeling en levering van met energie en water verwante goederen en diensten. Daarnaast houdt NUON zich bezig met de decentrale productie van elektriciteit en warmte door middel van warmtekrachtkoppelingsinstallaties (elektriciteit en warmte), alsmede de decentrale productie van elektriciteit uit duurzame energiebronnen (zon, wind, water en biomassa).

4. NV Regionaal Energiebedrijf Gooi en Vechtstreek is een naamloze vennootschap en heeft als belangrijkste aandeelhouders een aantal gemeenten in de provincies Noord-Holland en Utrecht. Zij staat aan het hoofd en is de belangrijkste werkmaatschappij van de groep Regionaal Energiebedrijf Gooi en Vechtstreek (hierna: Regev). Regev houdt zich primair bezig met het transport en de levering van aardgas in een aantal gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek (waaronder de gemeente Hilversum) en het transport alsmede de levering van elektriciteit in de gemeente Hilversum. Daarnaast houdt Regev zich op beperkte schaal bezig met de ontwikkeling en levering van met elektriciteit en gas verwante producten.

III. DE GEMELDE OPERATIE

5. De gemelde operatie betreft de overname van alle aandelen in het kapitaal van Regev door NUON. Als gevolg van deze overname verkrijgt NUON de uitsluitende zeggenschap in Regev. De transactie is neergelegd in de *concept overeenkomst tot koop en verkoop van alle geplaatste aandelen in het kapitaal van NV Regev*.

IV. TOEPASSELIJKHEID VAN HET CONCENTRATIETOEZICHT

6. De gemelde operatie is een concentratie in de zin van artikel 27, onder b, van de Mededingingswet. De hierboven, onder punt 5, omschreven transactie leidt er toe dat NUON uitsluitende zeggenschap verwerft in een voorheen van NUON onafhankelijke onderneming.

7. Betrokken ondernemingen, in de zin van het Besluit vaststelling formulieren Mededingingswet (Staatscourant 1 van 2 januari 1998), zijn NUON en Regev.

8. Uit de bij de melding ter beschikking gestelde omzetgegevens blijkt dat de gemelde concentratie binnen de werkingssfeer van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregelde concentratietoezicht valt.

V. BEOORDELING A. Relevante markten

9. Zowel NUON als Regev zijn actief terzake van:

- | transport en levering van elektriciteit;
- | levering van gas;
- | aan elektriciteit en gas gerelateerde producten en diensten.

ELEKTRICITEIT

Productmarkten

Transport van elektriciteit

10. Wat betreft het transport is relevant dat de Elektriciteitswet 1998 een verplichte scheiding tussen handelsactiviteiten enerzijds en netbeheerdersactiviteiten van distributiebedrijven anderzijds voorschrijft. Met uitzondering van zogenaamde "beschermden afnemers" heeft iedereen het recht om afzonderlijk transportdiensten van netbeheerders af te nemen. Elk distributiebedrijf moet met het oog op de transportactiviteiten een netbeheerder aanwijzen voor het beheer van de elektriciteitsnetten op midden- en laagspanningsniveau. De netbeheerder heeft de verplichting de door hem beheerde netten op non-discriminatoire wijze open te stellen voor andere marktpartijen (met uitzondering van "beschermden afnemers"). In het licht van voorgaande kan een aparte productmarkt voor transport van elektriciteit worden onderscheiden.

Levering van elektriciteit

11. In eerdere besluiten is een afzonderlijke markt voor levering van elektriciteit onderscheiden. Voorts is daarbij een onderscheid gemaakt tussen leveringen aan "vrije afnemers" en "gebonden afnemers"[1]. Op het gebied van de levering van elektriciteit is van belang dat op grond van de recent in werking getreden Elektriciteitswet 1998 alle afnemers gefaseerd de vrijheid krijgen om een leverancier te kiezen. Voor grote industriële verbruikers geldt deze vrijheid reeds. Verbruikers met een doorlaatwaarde van meer dan 3x80 Ampere en een beschikbaar gesteld vermogen van maximaal 2 MW (het "tussensegment") zullen vanaf 1 januari 2002 keuzevrijheid krijgen. Verbruikers met een aansluiting met een maximale doorlaatwaarde van 3x80 Ampere (de "kleinverbruikers") zullen uiterlijk op 1 januari 2007 de vrijheid krijgen een leverancier te kiezen. Tot het moment dat de laatste twee groepen eindgebruikers leverancierskeuze krijgen zijn zij onder het systeem van de Elektriciteitswet "beschermde afnemers", die in beginsel alleen beleverd mogen worden door de vergunninghouder (het distributiebedrijf) in hun regio. Het distributiebedrijf heeft een leveringsplicht jegens deze beschermde afnemers. Gelet op de genoemde verschillen die er bestaan tussen beschermde afnemers en vrije afnemers, kan geconcludeerd worden dat deze groepen tot verschillende markten behoren. In het midden kan daarbij blijven of binnen de groep van beschermde afnemers nog een onderscheid gemaakt moet worden tussen het "tussensegment" en de "kleinverbruikers", omdat de materiele beoordeling hierdoor niet wordt beïnvloed. Zie punt 34 van het besluit.

[1] Besluit van 6 mei 1998 in Zaaknr. 158/MEGA-Limburg-Nutsbedrijf Heerlen.

12. Enerzijds dient in de toekomst, bij voltooiing van het liberaliseringsproces, mogelijksterwijs niet langer een onderscheid gemaakt te worden tussen categorieën afnemers, omdat in dat geval alle afnemers keuzevrijheid hebben. Anderzijds valt niet uit te sluiten dat er, gelet op de verschillen die er bestaan tussen de verschillende categorieën afnemers wat betreft onder meer wijze en omvang van inkoop, een blijvend onderscheid nodig is tussen de genoemde categorieën. In het onderhavige geval kan evenwel in het midden blijven of er, in het geval sprake is van keuzevrijheid voor afnemers, n markt is voor levering aan die afnemers of dat een onderscheid nodig blijft naar de drie genoemde categorieën. Zie hierover punt 35 van het onderhavige besluit.

Geografische markten

Transport van elektriciteit

13. De netwerken van de verschillende netbeheerders (in oprichting) vallen geografisch samen met de huidige regionale leveringsgebieden van de distributiebedrijven. Er is in casu dus sprake van regionale markten.

Levering van elektriciteit

a) Vrije afnemers

14. Terzake van de levering van elektriciteit aan "vrije afnemers" is in eerdere besluiten van de directeur-generaal geconcludeerd dat in de situatie waarin de nieuwe Elektriciteitswet 1998 van kracht zou zijn, een distributiebedrijf concurrentie kan ondervinden van andere distributiebedrijven, productiebedrijven of handelaren die buiten het oorspronkelijke leveringsgebied van het betreffende distributiebedrijf zijn gevestigd[2]. Partijen hebben er op gewezen dat naar hun oordeel de geografische dimensie van deze markt een groot deel van West-Europa beslaat, gelet op de mogelijkheden tot import van

elektriciteit die afkomstig is uit het buitenland.

[2] Zie bijvoorbeeld Besluit in Zaaknr. 158/MEGA-Limburg-Nutsbedrijf Heerlen (reeds aangehaald).

15. Met partijen kan aangenomen worden dat gelet op de mogelijkheden waarin de Elektriciteitswet 1998 voorziet, importconcurrentie een rol zou kunnen spelen bij de vaststelling van de omvang van de relevante geografische markt voor de levering van elektriciteit: sinds de inwerkingtreding van de Elektriciteitswet 1998 kunnen ook buitenlandse leveranciers hun diensten aanbieden aan Nederlandse grootverbruikers. De importcapaciteit is blijkens door partijen overgelegde gegevens thans echter zeker niet onbeperkt, maar begrensd door fysieke en technische randvoorwaarden[3]. Mede gelet op het feit dat de capaciteit beperkt is, kan niet zonder meer gesproken worden over een (gedeeltelijk) Europese markt voor de levering van elektriciteit. In casu maakt het voor de beoordeling evenwel niet uit of de markt nationaal is, dan wel een groot deel van West- Europa beslaat. Zie punt 31 van dit besluit.

[3] Deze capaciteit is geen statisch gegeven, maar van een aantal factoren afhankelijk. De belangrijkste daarvan zijn de mate waarin extra capaciteit in de toekomst wordt toegevoegd en de omvang van de export van elektriciteit. Naarmate meer elektriciteit geëxporteerd wordt vanuit Nederland, zal ook de import kunnen toenemen, omdat de beschikbare transportcapaciteit aangeeft wat het saldo van beide is.

b) Beschermd afnemers

16. Terzake van de levering van elektriciteit aan "beschermd afnemers" is er in eerdere besluiten van uitgegaan dat een distributiebedrijf op grond van een exclusieve leveringsvergunning een monopolie zal hebben met als gevolg dat de relevante geografische markt zal samenvallen met het gebied waarin het distributiebedrijf een monopolie heeft[4]. Wanneer de twee groepen die thans nog "beschermd afnemers" zijn, in respectievelijk 2002 en 2007 keuzevrijheid zullen krijgen, zal ook voor die groepen gelden dat de marktomvang niet meer automatisch samenvalt met het gebied waarin het distributiebedrijf oorspronkelijk een monopoliepositie had.

[4] Zie bijvoorbeeld Besluit van 6 mei 1998 in Zaaknr. 158/MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen, reeds aangehaald.

17. Voor de beoordeling van de gevolgen van de onderhavige concentratie zal wat betreft de beschermd afnemers dus primair worden uitgegaan van een relevante geografische markt die het leveringsgebied omvat. Daar waar dat toepasselijk kan zijn en relevant is voor de beoordeling van de potentiële effecten van de concentratie in een nieuwe marktstructuur, zal echter ook een beoordeling plaatsvinden op basis van in geografische zin ruimere markten.

LEVERING VAN GAS

Relevante productmarkt

18. Partijen zijn actief op het gebied van levering van gas. De markt voor levering van gas kan worden onderverdeeld naar levering aan kleingebruikers (consumenten met een jaarverbruik tot 170.000 m³), middelgrote afnemers (onder meer tuinders met een jaarverbruik tussen de 170.000 m³ en 10 miljoen m³)[5], en grootverbruikers (industriële afnemers met een jaarverbruik van meer dan 10 miljoen m³). Enerzijds dient in de toekomst, bij voltooiing van het liberaliseringsproces, mogelijk niet langer onderscheid gemaakt te worden tussen categorieën afnemers, omdat in dat geval alle afnemers keuzevrijheid hebben. Anderzijds valt niet uit te sluiten dat er, gelet op de

verschillen die er bestaan tussen de verschillende categorieën afnemers wat betreft onder meer wijze en omvang van inkoop, een blijvend onderscheid gemaakt moet worden tussen categorieën afnemers. In het onderhavige geval kan in het midden blijven of er, in het geval sprake is van keuzevrijheid voor afnemers, n markt is voor levering aan die afnemers of dat een onderscheid nodig blijft naar de drie genoemde categorieën. Zie hierover punten 34 en 35 van het onderhavige besluit.

[5] Besluit van 24 december 1998 in Zaaknr. 1183/ EDON-Frigem, punten 21-23.

Relevante geografische markt

19. Met betrekking tot de levering van gas aan gebruikers hebben partijen gesteld, dat zij elk een eigen leveringsgebied hebben waarin zij als enige actief zijn. Naar hun mening vormen de respectieve, regionale leveringsgebieden elk een aparte geografische markt en is derhalve geen sprake van beïnvloede markten. Slechts op het gebied van leveranties aan grootgebruikers zou sprake zijn van een ruimere markt (landelijk of internationaal).

20. De opvatting van partijen kan worden gedeeld voor zover deze betrekking heeft op de nu bestaande situatie. De gasmarkt bevindt zich thans evenwel in een proces van liberalisering[6]. Niet uit te sluiten valt dat deze liberalisering gaandeweg zal leiden tot een andere afbakening van de markt dan op dit moment het geval is. Aangezien in Nederland nog geen definitieve besluiten zijn genomen betreffende de modaliteiten van deze liberalisering, kan op dit moment nog niet goed worden beoordeeld wat de exacte gevolgen van de liberalisering voor de afbakening van de markt voor levering van gas aan gebruikers zouden zijn[7]. In het onderhavige geval is het niet noodzakelijk in te gaan op de precieze geografische afbakening, omdat de materiele beoordeling hierdoor niet wijzigt. Zie punt 39 van het besluit.

[6] Zie, bijvoorbeeld, Richtlijn 98/30/ EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas, PBL 204 van 21.7.98, blz. 1.

[7] Besluit van 6 mei 1998 in Zaaknr 158/ MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen, punt 11; Besluit van 25 juni 1998 in Zaaknr. 748/ Edon - Westergo, punt 12; Besluit van 24 december 1998 in Zaaknr. 1183/ EDON-Frigem (reeds aangehaald), punt 22.

PRODUCTIE EN LEVERING VAN WARMTE

Relevante productmarkt

21. De bij de concentratie betrokken partijen zijn actief op de markt voor de productie en levering van warmte, hoewel Regev slechts in zeer beperkte mate. Deze markt betreft de exploitatie van systemen voor het produceren en bij de gebruiker brengen van warmte, zoals stadsverwarming, warmtekrachtkoppeling en warmtepompen. Op dit moment komt de geleverde warmte op de verschillende manieren tot stand. Het kan gaan om restwarmte die vrijkomt bij de opwekking van elektriciteit in een elektriciteitscentrale, om warmte die wordt opgewekt bij de gecombineerde productie van elektriciteit en warmte (warmtekrachtkoppeling) of om warmte die vrijkomt bij de verbranding van huishoudelijk afval in een vuilverbrandingsinstallatie.

Relevante geografische markt

22. Omdat de levering van warmte slechts over een zeer beperkte afstand kan plaatsvinden, heeft de relevante geografische markt een lokale dimensie.

AANVERWANTE PRODUCTEN EN DIENSTEN

Relevante productmarkten voor aanverwante producten en diensten

23. Partijen hebben aangegeven dat zij voorts actief zijn op de volgende markten voor aan de energievoorziening gerelateerde diensten:

- | de markt voor de verkoop/verhuur van warmwaterapparatuur
- | de markt voor het onderhoud van warmwaterapparatuur
- | de markt voor diensten inzake de openbare verlichting en verkeerssystemen
- | de markt voor advisering inzake energietoepassingen en energieverlening
- | de markt voor administratieve diensten voor derden.

24. Met partijen kan worden aangenomen dat er sprake is van een afzonderlijke productmarkt voor de verkoop/verhuur van warmwaterapparatuur [8]. Partijen zijn zelf alleen actief met betrekking tot de verhuur van warmwaterapparatuur. Concurrenten van partijen op deze markt zijn installatiebedrijven, verhuur- en servicebedrijven en andere distributiebedrijven.

[8] Zie ook het Besluit in Zaaknr. 158/ MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen, (reeds aangehaald).

25. Naar het oordeel van partijen is naast de markt voor de verkoop/verhuur van deze apparatuur tevens sprake van een afzonderlijke markt voor het onderhoud van warmwaterapparatuur. In de onderhavige procedure kan echter in het midden worden gelaten of inderdaad van een afzonderlijke markt voor het onderhoud van warmwaterapparatuur gesproken moet worden, omdat de beoordeling van de concentratie daardoor niet wordt beïnvloed. Partijen ondervinden met betrekking tot het onderhoud concurrentie van veelal dezelfde spelers als met betrekking tot de verkoop/verhuur van warmwaterapparatuur.

26. Tot de markt voor diensten inzake de openbare verlichting en verkeerssystemen worden de volgende activiteiten gerekend: advisering, ontwerp, aanleg en beheer van openbare straatverlichting, waaronder stadsilluminatie, stadsverkeerregelingsinstallaties en parkeerwijssystemen. Concurrenten van partijen op deze markt zijn al dan niet gespecialiseerde aannemers en/of installateurs, ingenieursbureaus, vormgevers/ontwerpers en andere distributiebedrijven.

27. De markt voor de advisering inzake energietoepassingen en energiedienstverlening omvat advisering door energiedistributiebedrijven en (energie)adviesbureaus van zowel particulieren als bedrijven inzake energietoepassingen en energiedienstverlening. Concurrenten zijn met name (energie)adviesbureaus, installateurs, ingenieursbureaus en andere distributiebedrijven.

28. De markt voor administratieve diensten voor derden betreft de facturering en incasso voor diensten van bijvoorbeeld gemeenten, waterschappen en nutsbedrijven. Door het sturen van een gecombineerde rekening voor zowel elektriciteit en/of gas als aanverwante diensten, wordt administratieve

rompslomp vermeden. Behalve partijen is ook een groot aantal incassobedrijven actief op deze markt. Vaak ook nemen de gemeenten, waterschappen en nutsbedrijven de facturering en incasso van de door hen geleverde diensten zelf ter hand.

Relevante geografische markten voor aanverwante producten en diensten

29. Met partijen kan worden aangenomen dat voor al de genoemde markten voor aan de energievoorziening gerelateerde diensten geldt dat de geografische afbakening ten minste regionaal is^[9]. Partijen bieden deze diensten op dit moment aan binnen hun leveringsgebieden van gas en elektriciteit. Wel kan geconstateerd worden dat op deze markten ook enkele grote spelers (installatiebedrijven, aannemers, adviesbureaus) actief zijn die op landelijk niveau opereren. In de onderhavige zaak kan echter in het midden gelaten worden of de relevante geografische markten regionaal zijn dan wel nationaal omdat hierdoor de uiteindelijke beoordeling niet wordt beïnvloed. Zie punt 43 van het onderhavige besluit. B. Gevolgen van de concentratie

[9] Zie het eerder genoemde Besluit in Zaaknr. 158/ MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen.

ELEKTRICITEIT

Markt voor transport van elektriciteit

30. Geconstateerd wordt dat de gebieden waarin partijen actief zijn ten aanzien van transport van elektriciteit elkaar niet overlappen. Voorts is het niet waarschijnlijk dat partijen potentiële concurrenten van elkaar zijn. Dit hangt samen met het feit dat de kosten van netwerkduplicatie hoog zijn. Het aanleggen van een transportnetwerk op midden- en laagspanningsniveau door een netbeheerder in het gebied van een andere netbeheerder lijkt economisch niet zinvol. Gelet op een en ander wordt geconcludeerd dat niet te verwachten valt dat op deze markt een economische machtspositie ontstaat of wordt versterkt als gevolg waarvan de mededinging op significante wijze wordt belemmerd.

Markt voor levering van elektriciteit

a) Vrije afnemers

31. Van partijen is alleen NUON actief op het gebied van levering van elektriciteit aan vrije afnemers. Er is dus geen sprake van overlapping van activiteiten tussen partijen. Het marktaandeel van NUON bedraagt [5% - 15%]^[10]. Uitgaande van een nationale markt voor levering van elektriciteit voor vrije afnemers, wordt geconstateerd dat niet te verwachten valt dat als gevolg van de voorgenomen concentratie een economische machtspositie zal ontstaan of zal worden versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd. Dit oordeel wijzigt niet als uitgegaan wordt van een markt die in geografisch opzicht ruimer is dan Nederland: het marktaandeel van NUON ligt in dat geval nog lager.

[10] Precieze marktaandeel vervangen door bandbreedte om redenen van bedrijfsvertrouwelijke aard.

b) Beschermde afnemers

32. Voor de twee onderscheiden categorieën beschermde afnemers zij erop gewezen dat zij nog geen keuzevrijheid hebben. Er is op deze markten thans geen sprake van overlapping van activiteiten tussen partijen.

33. Ondanks het feit dat geen sprake is van overlappende activiteiten tussen partijen als het gaat om de levering van elektriciteit aan de groepen die in 2002 en 2007 keuzevrijheid krijgen, wordt in casu ook onderzocht wat de gevolgen van de concentratie zijn als rekening gehouden zou worden met het feit dat in 2002 "het tussensegment" en 2007 de groep "kleinverbruikers" keuzevrijheid krijgen.

34. In het jaar 2002 respectievelijk 2007 zullen als gevolg van het ontstaan van keuzevrijheid voor de respectieve groepen distributiebedrijven in elkaars oorspronkelijke gebieden actief mogen worden. Dit heeft als consequentie dat de markt dan ten minste nationaal is. Gebaseerd op een in geografisch opzicht nationale markt en uitgaande van gegevens over 1997, realiseert NUON terzake van de groep afnemers die in 2002 keuzevrijheid krijgt, thans een marktaandeel van [10% - 20%][11] en Regev een marktaandeel van minder dan 1%. Wat betreft de groep afnemers die in 2007 keuzevrijheid krijgt, realiseert NUON een marktaandeel van [10% - 20%][12], terwijl Regev ook dan een marktaandeel realiseert van minder dan 1%. Er is dus sprake van zeer beperkte samenvoeging van marktaandelen van partijen. Uitgaande van n markt voor beschermde afnemers realiseren partijen gezamenlijk een marktaandeel van [10% - 20%][13]

[11/12/13] Precieze marktaandeel vervangen door bandbreedte om redenen van bedrijfsvertrouwelijke aard.

35. Mogelijkerwijs dient, zoals reeds opgemerkt, bij voltooiing van het liberaliseringsproces van de elektriciteitsmarkt niet langer onderscheid gemaakt te worden naar categorieën afnemers. Zonder hierover een definitieve uitspraak te doen, kan worden opgemerkt dat indien geen onderscheid gemaakt wordt naar categorieën afnemers, de genoemde marktaandelen van partijen in dat geval aanzienlijk lager zijn dan genoemde percentages[14]. Indien ook het "tussensegment" dat in 2002 keuzevrijheid krijgt, tot dezelfde markt wordt gerekend als de grootverbruikers, realiseert NUON een marktaandeel van [5% - 15%][15], terwijl Regev een marktaandeel van minder dan 1% realiseert. Wordt ook de groep kleinverbruikers, die in 2007 keuzevrijheid krijgt, tot dezelfde markt gerekend als het "tussensegment" en de grootverbruikers, dan behaalt NUON een marktaandeel van rond de [5% - 15%][16], terwijl Regev een marktaandeel van minder dan 1% realiseert.

[14] Uitgaande van gegevens over het jaar 1997.

[15/16] Precieze marktaandeel vervangen door bandbreedte om redenen van bedrijfsvertrouwelijke aard.

36. Zowel het gecombineerd marktaandeel van partijen op de onderscheiden markten, als het feit dat partijen met een aantal concurrerende distributiebedrijven worden geconfronteerd, geeft in zichzelf geen reden om aan te nemen dat als gevolg van de voorgenomen concentratie ten aanzien van transport en levering van elektriciteit een economische machtspositie ontstaat of wordt versterkt als gevolg waarvan de mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

GAS

Markt voor levering van gas

37. Uitgaande van de nu bestaande situatie zijn partijen terzake van de leveringen aan klein- en middenverbruikers actief op afzonderlijke geografische gebieden. Bij gebreke van overlapping van de activiteiten van partijen, is het aannemelijk dat de onderhavige concentratie onder de huidige marktstructuur niet leidt tot een noemenswaardige verandering van de concurrentiestructuur op de markt van levering van aardgas aan gebruikers[17].

[17] Vergelijk Besluit in Zaaknr. 158/ MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen, punt 47; Besluit in Zaaknr. 748/ Edon - Westergo, punt 18.

38. Op het gebied van de levering van gas aan eindverbruikers met een jaarverbruik van boven 10 miljoen m³ zijn partijen slechts in zeer geringe mate actief: het gezamenlijke marktaandeel van partijen bedraagt naar eigen schatting beduidend minder dan 5% in Nederland. Deze markt is voor een belangrijk deel in handen van Gasunie[18].

[18] Besluit in Zaaknr. 1183/ EDON-Frigem (reeds aangehaald), punt 23.

39. Indien ervan zou worden uitgegaan dat liberalisering op korte termijn zou plaatsvinden en de markt ruimer zou zijn dan de respectieve leveringsgebieden, genoemd in punt 19, wordt opgemerkt dat sprake is van samenvoeging van marktaandelen. Partijen behalen terzake van leveranties aan kleinverbruikers op een landelijke markt een gezamenlijk marktaandeel van [5% - 15%][19].

[19] Precieze marktaandeel vervangen door bandbreedte om redenen van bedrijfsvertrouwelijke aard.

40. Mogelijkerwijs dient bij voltooiing van het liberaliseringsproces van de gasmarkt geen onderscheid meer gemaakt te worden naar categorieën afnemers. Zonder hierover een definitieve uitspraak te doen, kan worden opgemerkt dat indien geen onderscheid gemaakt wordt naar categorieën afnemers, de marktaandelen van partijen in dat geval lager zijn dan genoemde percentages.

41. Gelet op het voorgaande is er geen reden om aan te nemen dat als gevolg van de voorgenomen concentratie een economische machtspositie ontstaat of wordt versterkt als gevolg waarvan een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

PRODUCTIE EN LEVERING VAN WARMTE

Markt voor productie en levering van warmte

42. In verband met de locale dimensie van de markt voor de levering van warmte bestaat er geen overlapping tussen de activiteiten van partijen op dit terrein. Bovendien zijn de activiteiten van Regev terzake van levering van warmte uiterst beperkt.

AANVERWANTE DIENSTEN EN PRODUCTEN

Markten voor aanverwante producten en diensten

43. Als de gevolgen van de concentratie alleen worden beoordeeld naar de effecten op de huidige situatie, dan kan voor al de genoemde markten voor aanverwante producten en diensten geconstateerd worden dat de onderhavige concentratie niet zal leiden tot het ontstaan of de versterking van een economische machtspositie. Wordt uitgegaan van ten minste regionale markten, dan kan geconstateerd worden dat de concentratie geen of nauwelijks effect heeft op de positie van partijen op deze markten, omdat partijen op verschillende regionale markten actief zijn. Wordt uitgegaan van nationale markten, dan kan geconstateerd worden dat partijen op deze markten voldoende concurrentie van installatiebedrijven, aannemers, adviesbureaus e.d. tegenover zich vinden en dat hun positie op deze markten zeer bescheiden te noemen is.

44. Ook als voor de beoordeling van de gevolgen van de concentratie rekening gehouden wordt met de situatie zoals die zal ontstaan na het jaar 2002, als ook het "tussensegment" vrije afnemer wordt, kan geconstateerd worden dat de concentratie niet zal leiden tot het ontstaan of de versterking van een economische machtspositie. Op dat moment zullen de elektriciteitsdistributiebedrijven op het punt van de distributie van elektriciteit immers niet langer alleen actief zijn op het hun toegewezen gebied, maar zullen zij hun werkterrein tot ten minste heel Nederland kunnen uitbreiden. Het is bij een dergelijke marktontwikkeling aannemelijk dat ook het werkterrein voor de aanverwante producten en diensten zich zal gaan uitbreiden en partijen dan ook op de markten voor de aanverwante producten en diensten met andere distributiebedrijven in concurrentie zullen treden. Naast de concurrentie die partijen nu van andere bedrijven ondervinden zullen zij dan ook van andere distributiebedrijven concurrentie ondervinden[20].

[20] Zie eveneens Besluit in Zaaknr. 158/ MEGA-Limburg - Nutsbedrijf Heerlen, reeds aangehaald).

45. Op grond hiervan kan geconcludeerd worden dat de concentratie niet tot gevolg zal hebben dat op deze markten een economische machtspositie zal ontstaan of zal worden versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

VI. RELATIE MET ZAAKNR. 1186/NUON-ENW-EWR-GAMOG

46. Het voorgaande oordeel met betrekking tot de positie van NUON en Regev op de onderscheiden markten waarop partijen actief zijn, verandert ook niet als rekening gehouden wordt met het feit dat NUON voornemens is een fusie in de zin van artikel 27, eerste lid onder a, Mededingingswet aan te gaan met Energie Noordwest NV, NV. Energie en Watervoorziening Rijnland en Gamog Gelre Flevo Holding BV. Dit voornemen is eveneens gemeld bij de d-g NMa op 5 februari 1999. Verwezen wordt naar het besluit van de directeur-generaal in Zaaknr. 1186/NUON-ENW-EWR-Gamog d.d. 15 maart 1999.

VII. CONCLUSIE

47. Na onderzoek van deze melding is de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit tot de conclusie gekomen dat de gemelde operatie binnen de werkingssfeer valt van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregelde concentratietoezicht. Hij heeft geen reden om aan te nemen dat als gevolg van die concentratie een economische machtspositie kan ontstaan of worden versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

48. Gelet op het bovenstaande deelt de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit mede dat voor het tot stand brengen van de concentratie waarop de melding betrekking heeft, geen vergunning is vereist.

Datum: 15-03-1999

w.g. A.W. Kist

Directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam, sector bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM, Rotterdam.

Aan de inhoud van deze pagina's kunt u geen rechten ontleen.